

Dnr 301 - 024 - 2006

Sammanträde 31 januari 2006

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Basstation med tillhörande mast och teknikbyggnader för mobil- telefoni inom stadsdelen Solhem

Plansamråd för del av fastigheten Solhem 16:1, S-Dp 2005-00303-54

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsbyggnadsnämnden som svar på remissen och avstyrker den föreslagna placeringen av basstation med tillhörande mast och teknikbyggnader för mobiltelefoni.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar sitt beslut till Marknämnden för kännedom.

Anders Meuller
stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
avdelningschef

Sammanfattning

Planförslaget syftar till att uppföra en basstation med mast på kullen invid korsningen mellan Nälstavägen och Skallgångsbacken. Den 27 meter höga fackverksmasten planeras att stå ca 50 meter från närmaste bostadshus.

Förvaltningen avstyrker planförslaget vad avser placeringen av basstationen då det tar i anspråk parkmark som används i rekreationssyfte, närboendes oro och av landskapsestetiska skäl. Förvaltningen undrar om det inte går att finna en lämpligare placering av masten, med bibehållen täckningsgrad, exempelvis någon industrimark eller liknande.

Bilagor:

1. Planbeskrivning (6 sidor).
2. Plankarta med bestämmelser (1 sida).
3. Karta över basstationer i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde (2 sidor).

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik.

Sakägare och andra med ett väsentligt intresse av frågan har enligt 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (PBL) inbjudits till samråd över detaljplanförslaget. Synpunkter skall inlämnas till stadsbyggnadskontorets registratur senast den 17 januari 2006. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har begärt och fått förlängd remisstid, med anledning av att nämnden sammanträder först den 31 januari.

Planförslaget har behandlats av Spånga-Tensta stadsdelsnämnd under sammanträde den 15 december 2005. Ärendet återremitterades då för redovisning av sakägarnas tillgång till information om planförslaget, och nämnden väntas fatta nytt beslut först den 9 februari.

Ärendet

Planförslaget syftar till att möjliggöra uppförandet av en basstation med tillhörande mast för s.k. 3G-telefoni, i södra delen av stadsdelen Solhem.

Nuvarande detaljplan anger att området utgörs av parkmark. Planförslaget innebär att ett ca 130 kvm stort område på höjden får bebyggas med mast med en högsta totalhöjd av 27 m, samt teknikbyggnader för fyra operatörer med en totalyta om maximalt 25 kvm och en högsta byggnadshöjd om 3 m.

Miljökonsekvenserna i byggskedet kommer att bli en viss bullerstörning då masten planeras att lyftas på plats med helikopter, samt transport av material o.dyl. till och från platsen. Gällande regler om externt byggbuller skall dock tillämpas. Bullernivån när masten är satt i drift uppges ligga under 35 decibel och att några gränsvärden inte kommer att överskridas.

När det gäller tillåten strålningen från mobiltelefonmaster regleras detta av bestämmelser utfärdade av Statens strålskyddsinstitut.

På kullens topp finns två fornlämningar från bronsåldern, varav en inom det skyddsområde på 50 m som länsstyrelsen kräver med hänvisning till 2 kap. 2 § i lagen om kulturminnen.

3G-nätets utbyggnad

Förvaltningen konstaterar att 3G-nätet nästan är färdigutbyggt; täckningen är 96-98 % i Stockholms kommun, och i hela landet 88-90 %. De master som nu skall uppföras i Hässelby-Vällingby är några av de sista som krävs för att uppnå de med staten avtalade kraven på ca 98 % täckningsgrad. Tekniken, som i praktiken innebär inte bara ännu en sorts mobiltelefoni utan faktiskt en mobil bredbandsuppkoppling, kommer när den mognat att få stor betydelse för viktiga samhällsfunktioner som exempelvis räddningstjänst, vård och omsorg. Tillväxtmöjligheterna är väldiga, om det finns en komplett infrastruktur. Det samhälleliga intresset av utbyggnaden är därför stort och förvaltningen inser att 3G-utbyggnaden är en högt prioriterad fråga.

Plan- och bygglagens (PBL) krav på byggnader och master

När det gäller de krav som PBL ställer på byggnader och master, så skall de placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Höga telemaster torde knappast upplevas som särskilt tilltalande från estetisk synpunkt var de än placeras, men med hänsyn till kraven på god täckning överallt i landet samt det starka samhällsintresset av utbyggnaden går det inte att undvika att master ibland måste placeras mycket nära bebyggelse. Byggnader och master skall vidare placeras och utformas så att de inte inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen. Uttrycket ”betydande olägenheter” innebär att det måste finnas konkreta omständigheter som talar för att störningsrisk är för handen.

Det ovan sagda följer av praxis i ett antal överklagningsärenden, där regeringsrätten tillåtit placering av master mycket nära och i nivå med bostäder – se t.ex. regeringsrättens mål 6827-04 från 2005-11-16 (avstånd 44 m), mål 7271-04 från 2005-04-18 (avstånd ca 40 m), mål 6901-04 från 2005-04-04 eller mål 2527-04 från 2004-11-16 (avstånd ca 30-35 m).

Miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Miljööverdomstolen har ansett att mobiltelemaster är miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalkens definition (miljööverdomstolens mål 7485-04 från 2005-10-12). Anledningen till att det skall anses som miljöfarlig verksamhet är att strålningen – även om den är mycket liten och långt under de gränsvärden som fastställts – utgör en sådan risk för påverkan på omgivningen som avses i 9 kap. 1 § 3 p. miljöbalken. Även risken för psykisk oro hos närboende är i sig tillräckligt för att masterna ska anses medföra olägenhet enligt lagrummet. Innebörden av att det rör sig om miljöfarlig verksamhet är att kommunal tillsyn kan utövas över verksamheten, som därutöver är tillståndspliktig och prövas av miljödomstol.

Miljöbalkens försiktighetsprincip och dess syfte

Försiktighetsprincipen finns formulerad i 2 kap. 2 §: ”Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.”

Vidare sägs i 3 §: ”Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.”

Försiktighetsprincipen finns även formulerad i strålskyddslagen och vänder sig både till verksamhetsutövaren och till tillsynsmyndigheten, i det här fallet Statens strålskyddsinstitut (SSI). SSI ska dels meddela nödvändiga föreskrifter och dels i sin tillsynsutövning se till att föreskrifterna efterlevs. Varje kommun utövar tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddet, inklusive basstationer för mobiltelefoner.

Socialstyrelsen som ansvarig myndighet

Socialstyrelsen är den myndighet som har det centrala ansvaret för tillämpningen av miljöbalken när det gäller hälsoskydd och kan därmed göra bedömningar utifrån de allmänna hänsynsreglerna (bl.a. försiktighetsprincipen).

När det gäller strålning från basstationer och master har Socialstyrelsen skrivit: ”Socialstyrelsen anser att det inte finns skäl att anta att mobilbasstationer kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa. Socialstyrelsen anser därför att försiktighetsprincipen, som den är formulerad i miljöbalken, inte är tillämplig på mobilbasstationer. Socialstyrelsen anser att det endast är risker för reella hälsoeffekter eller försämring av välbefinnandet i form av buller, lukter m.m. som kan ligga till grund för bedömningen att det föreligger risk för olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken. Människors oro kan inte ensamt ligga till grund för att med stöd av miljöbalken kräva åtgärder [utöver de ovan nämnda] vid etablering av mobilbasstationer.”

Avstånd till grannfastigheter

Det uppmätta avståndet mellan planområdets gräns och de närmast kringliggande villafasaderna är mellan 55 och 75 meter.

Befintliga basstationer i Hässelby-Vällingby

Förvaltningen har utifrån Post- och telestyrelsens (PTS) uppgifter tagit fram en karta över samtliga inom stadsdelsområdet befintliga basstationer för mobiltelefoni (se bilaga 3). Där framgår att den närmsta 3G-basstationen finns vid Råcksta sjukhem, Korgvidegränd och korsningen Skattegårdsvägen/Ångermannagatan.

Stadens *Råd och riktlinjer för mobiltelefonantennar m.m.* anger att känsliga områden ska undvikas vid placering av master. Om en sådan placering ändå blir nödvändig ska denna jämte utformning av antenner ägnas särskild omsorg. Vidare sägs att master om möjligt bör lokaliseras till industrianläggningar. Stor hänsyn bör tas till omgivande landskap, och obrutna horisontlinjer bör ej störas.

Närboendes protester

De närboende har protesterat mot uppförandet av masten. Huvudsakligen anför man att strålningen påverkar hälsan, att täckningen redan är god, att barn vistas i parkområdet och att masten hamnar för nära bostadshus. Dessutom anses Stadsbyggnadskontorets dokumentation vara otillräcklig, bl.a. sägs att ingen miljökonsekvensbeskrivning gjorts.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen avstyrker vid en samlad bedömning planförslaget vad avser placeringen av basstationen då det tar i anspråk parkmark som används i rekreationssyfte, närboendes oro och av landskapestetiska skäl. Förvaltningen undrar om det inte går att finna en lämpligare placering av masten, med bibehållen täckningsgrad, exempelvis vid Hässelbyverket, industrimark eller liknande.

Förvaltningen har inte gjort någon bedömning utifrån strålnings- och bullernivåer då detta faller utanför förvaltningens kompetens.

- - - -